

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/134/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115230515
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5115230515.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, členov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v právnej veci žalobkyne: O. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. Q. XX, zastúpená spoločnosťou STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Čadca, Fraňa Kráľa 2080, IČO: 47 246 863, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, v konaní o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7C/476/2015-119 zo dňa 17. januára 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 7C/476/2015-119 zo dňa 17. januára 2018 **m e n í t a k**, že určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 17.12.2014 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným **j e n e p l a t n á**.

Žalobkyňa **m á** proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

N a r i a d ť u j e sa oprava záhlavia rozsudku okresného súdu uvedením správneho obchodného mena žalovaného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o.

o d ō v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne (výrok I.) a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobkyne v celom rozsahu (výrok II.).
2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručou tunajšiemu súdu dňa 19.10.2015 domáhala súdneho výroku, ktorým by súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 17.12.2014 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná.
3. Okresný súd rozsudkom č. k. 7C/476/2015-79 zo dňa 24.05.2017 žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol z dôvodu, že Civilný sporový poriadok v zásade nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti, pričom výnimku tvorí určenie právnych skutočností, pokiaľ také určenie vyplýva z osobitného právneho predpisu. Naopak, za takýto právny predpis nemožno považovať zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v žiadnom zo svojich ustanovení, a to ani v § 3 ods. 5 nepripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti. Žalobu o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, t.j. žaloba o určenie právnej skutočnosti je v takomto prípade žalobou neprípustnou, na základe čoho žalobu zamietol. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, predmetný rozsudok okresného súdu uznesením č.k. 6Co/163/2017 zo dňa 31. októbra 2017 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.
4. Po zrušení a vrátení veci okresný súd vytyčil pojednávanie a na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že medzi stranami sporu, a to žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom, bola dňa 04.11.2010 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 500700160, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi úver vo výške 1400 Eur. Strany konania ďalej uzavreli dňa 17.12.2014 Dohodu o zrážkach zo mzdy, z ktorej jednoznačne vyplýva, že ide o zabezpečenie a uspokojenie pohľadávky

veriteľa, ktorá vznikla na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 04.11.2010, t.j. Zmluvy č. 500700160. Okresný súd sa nestotožnil s argumentmi žalobkyne, že v tomto prípade samotná Dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 OZ, a teda je neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ, a to z dôvodu, že táto Dohoda nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa. Podľa § 551 OZ sa jedná o zabezpečovací inštitút občianskeho práva na zabezpečenie ako aj na uspokojenie veriteľovej pohľadávky. Z osobitných predpisov, ktoré upravujú spotrebiteľské vzťahy (§ 52 a nasl. OZ, zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a ďalšie) totiž nevyplýva, že tento zabezpečovací inštitút je neprípustný spôsob zabezpečenia pohľadávky, ktorá vyplýva zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy. V danom prípade bola Dohoda uzatvorená na osobitnej listine, žalobkyňa vyhlásila, že bola pred jej uzatvorením osobitne poučená o dôsledkoch jej uzatvorenia, pričom mala možnosť ju prijať alebo odmietnuť. Aj zo samotnej smernice Rady 93/13/ EHS vyplýva, že neprijateľnou podmienkou nemôže byť taká dohoda, ktorá preberá obsah zákonnej úpravy, tak ako to je aj v tomto prípade, pokiaľ ide o dohodu o zrážkach zo mzdy upravenú v § 551 OZ. Z predmetného zákonného ustanovenia a ani zo zákonnej úpravy spotrebiteľských vzťahov nevyplýva záver, že hrubú nerovnováhu v neprospech žalobkyne spôsobuje to, že žalovaný ako veriteľ si môže uplatniť nárok z neprijateľných klauzúl, a to bez súdnej kontroly a bez súdneho rozhodnutia, v ktorom by boli preskúmané neprijateľné, a teda neplatné zmluvné podmienky v úverovej zmluve, ku ktorej na zabezpečenie pohľadávky bola uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy. Z právnej úpravy totiž nevyplýva, že uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy musí predchádzať súdna kontrola samotného zmluvného vzťahu, na základe ktorého vznikla pohľadávka veriteľa. Na základe týchto skutočností okresný súd uzavrel, že dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovací inštitút podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ktorý je možné použiť aj v spotrebiteľských vzťahoch a nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a tento inštitút zabezpečuje a uspokojuje pohľadávku veriteľa, a to aj bez súdnej kontroly oprávnenosti pohľadávky veriteľa, na ktorej zabezpečenie bola uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy. K všeobecnému konštatovaniu žalobkyne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky prvoinštančný súd uviedol, že žalobkyňa v ničom ďalšom bližšie nešpecifikovala dôvody neprijateľnosti a teda neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a na základe predložených listinných dôkazov konštatoval, že nebol zistený žiaden dôvod, na základe ktorého by bolo možné konštatovať, že Dohoda je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá má za následok jej neplatnosť. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá samostatne medzi stranami konania, so značným časovým odstupom a nie ako súčasť úverovej zmluvy a je riadne podpísaná žalobkyňou ako dlžníkom a je aj presne špecifikovaná pohľadávka veriteľa, ktorú zabezpečuje, ide o právny úkon, ktorý je jasný, určitý a zrozumiteľný a vyjadruje vôľu strán konania. Výkladom je možné zistiť iba obsah právneho úkonu, ale nemožno prejav vôle doplňovať alebo meniť. Na základe predloženej listiny je teda nesporné, že vôľou strán, a to aj žalobkyne ako dlžníka a spotrebiteľa, bolo uzavrieť Dohodu o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie a uspokojenia pohľadávky veriteľa, ktorá vznikla zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 500700160. Nakoľko neboli dané dôvody neplatnosti predmetného právneho úkonu, súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nesúhlasila s názorom prvoinštančného súdu o tom, že predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Poukázala na charakter pohľadávky, ktorá je medzi sporovými stranami Dohodou zabezpečená (spotrebiteľská zmluva) a Dohodu považovala za formulárovú, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa (žalovaného). Do Dohody sa vpisovali len konkretizované údaje o dlžníkovi (spotrebiteľovi) v nadväznosti na poskytnutý spotrebiteľský úver. Aj keď bola uzatvorená na samostatnej listine, jej podmienky neboli individuálne dojednané. Súdu podľa názoru odvolateľky nič nebráni judikovať Dohodu o zrážkach zo mzdy ako neplatnú v zmysle § 53 ods. 4 OZ, hoci má základ v znení zákona - aj iné právne dohody (napr. kúpna zmluva, rozhodcovská doložka) majú tak ako inštitút dohody o zrážkach zo mzdy základ v znení zákona, pričom môžu byť za určitých okolností súdom vyhlásené za neplatné. Odvolateľka ďalej poukázala na nespornosť spotrebiteľského charakteru zmluvného vzťahu vzniknutého medzi sporovými stranami a poukázala na právnu úpravu Smernice 93/13/EHS a rozhodnutia vnútroštátnych ako aj medzinárodných súdnych rozhodnutí (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/156/2017 zo dňa 25.10.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/6/2016 zo dňa 28.04.2016, rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-240/98, C-168/05, C-30/12 a pod.). Napadnuté rozhodnutie je v rozpore s článkom 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku, keďže zasahuje do právnej istoty a ako príklad rozhodovacej praxe

Krajského súdu v Žiline týkajúcej sa otázky platnosti Dohody o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľských vzťahoch uviedla napr. rozhodnutia sp. zn. 9Co/200/2017 zo dňa 21.09.2017, sp. zn. 9Co/229/2017 zo dňa 21.09.2017, sp. zn. 5Co/96/2017 zo dňa 30.05.2017 a iné. Žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy, hoci neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by ukladalo povinnosť plniť. Žalovanému predmetná Dohoda umožňuje bez súdnej kontroly mimosúdne domôcť sa aj vymoženiam nárokov mimo istiny a zákonného príslušenstva bez akejkoľvek súdnej kontroly. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky môže mať oporu v zmluve, ale ako uvádza aj Súdny dvor ES, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku, umožňuje postihnúť majetok žalobkyne v podobe jej mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom.

6. K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý napadnutý rozsudok považuje za vecne správny a žiadal, aby ho odvolací súd potvrdil. Právny vzťah uzatvorený medzi sporovými stranami nemožno označiť za právny vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená platne podľa § 551 OZ, na základe dobrovoľnosti zmluvných strán. Predmetná Dohoda spĺňa všetky všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch podľa § 34 a nasl. OZ. Výšku splátky a pohľadávky neurčuje veriteľ svojvoľne a samostatne, nejedná sa o nástroj pre svojvoľné stanovenie či už výšky záväzku žalobkyne alebo výšky mesačnej zrážky zo mzdy žalobkyne. V prípade, že by každému predloženiu Dohody o zrážkach zo mzdy zamestnávateľovi predchádzalo rozhodnutie súdu, tento zabezpečovací inštitút by stratil opodstatnenie.

7. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného, ktoré jej bolo doručené prostredníctvom právneho zástupcu dňa 30.04.2018, ďalej nevyjadrila. Žiadne ďalšie podania procesných strán neboli v konaní podané.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalobkyne bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a toto rozhodnutie po dokazovaní vykonanom v súlade s ust. § 384 CSP na pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP) podľa ust. § 388 CSP zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

9. Žalobkyňa, splnomocnený zástupca žalobkyne a žalovaný sa na pojednávanie pred odvolacím súdom nedostavili, hoci naň boli riadne a včas predvolaní a mali lehotu na prípravu pojednávania zachovanú. Všetci ospravedlnili svoju neúčast' na pojednávaní konanom dňa 27.02.2019 a žiadali, aby odvolací súd konal a rozhodol v ich neprítomnosti. Odvolací súd preto vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti (§ 180 CSP s použitím § 378 ods. 1 CSP).

10. Odvolací súd v súlade s ust. § 384 CSP doplnil a zopakoval dôkazy na svojom pojednávaní postupom podľa § 204 CSP, a to prečítaním a oboznámením obsahu listinných dôkazov: Dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 17.12.2014 (č.l. 7 spisu), Žiadosťou o zrážky zo mzdy adresovanou spoločnosti GLOVIS Slovakia, s.r.o. zo dňa 29.04.2015 (č.l. 4 spisu), vyjadrením k listu zo dňa 12.06.2015 vyhotoveným žalovaným v Bratislave dňa 23.06.2015 (č.l. 5 spisu), rozpisom prijatých úhrad zo dňa 07.10.2015 (č.l. 6 spisu) a s kópiou z výplatnej pásky žalobkyne za mesiac september 2015.

11. Predsedníčka senátu na pojednávaní v súlade s ust. § 382 CSP konštatovala, že sa na vec vzťahujú ustanovenia právnych predpisov, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité a sú pre rozhodnutie veci rozhodujúce, a to konkrétne ust. § 37 Občianskeho zákonníka, § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

12. Odvolací súd preskúmal námietky žalobkyne prezentované v jej opravnom prostriedku a po ich preskúmaní a doplnení dokazovania dospel k záveru, že tieto sú dôvodné.

13. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

14. V ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka zákonodarca vymedzil všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky). To neplatí iba v prípade, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo aj boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa však nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Uvedené zásady sa vzťahujú aj na vedľajšie zmluvné ustanovenia formulárovej povahy (záložné zmluvy, dohody o ručení, dohody o zrážkach z mzdy, rozhodcovské zmluvy a pod.).

15. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

16. Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách (§ 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa).

17. Podľa § 3 ods. 5 prvá veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa sa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

18. Po zopakovanom a doplnenom dokazovaní mal odvolací súd preukázané, že Dohoda o zrážkach z mzdy uzatvorená medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom dňa 17.12.2014 je právnym úkonom, ktorý bol medzi účastníkmi uzatvorený v súvislosti so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 500700160, ktorú sporové strany uzatvorili dňa 04.11.2010. Uvedenú Dohodu o zrážkach z mzdy, uzatvorenú medzi sporovými stranami ako zabezpečovací inštitút podľa § 551 OZ, je potrebné posudzovať podľa charakteru originárneho zmluvného vzťahu, ku ktorému sa viaže, a teda rovnako ako Zmluva o úvere z dňa 04.11.2010, aj Dohoda o zrážkach z mzdy z dňa 17.12.2014 má spotrebiteľský charakter.

19. Preskúmaním samotnej Dohody o zrážkach z mzdy dospel odvolací súd k záveru (na rozdiel od prvoinštančného súdu), že takáto Dohoda, vzhľadom na jej formulárove znenie, nemá charakter individuálne dojednaných zmluvných ustanovení, ktorých obsah by žalobkyňa mohla prípadne ovplyvniť (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ustanovenia Dohody o zrážkach z mzdy nesmú spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To uvedená dohoda o zrážkach z mzdy tak ako je naformulovaná, nespĺňa. Predovšetkým je potrebné uviesť, že počet neprijateľných zmluvných podmienok uvedených v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je príkladný. V rámci súdneho preskúmania jednotlivých ustanovení spotrebiteľských zmlúv, ktoré nemajú charakter individuálne dojednaných zmluvných ustanovení, môže súd dôslednou aplikáciou generálnej klauzuly obsiahnutej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka okruh týchto podmienok rozšíriť. Medzi neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka patria okrem iného aj ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením záväzku (§ 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka), prípadne, ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi (§ 53 ods. 4 písm. o) Občianskeho zákonníka). Práve predmetná Dohoda o zrážkach z mzdy umožňuje obísť tieto vyššie uvedené neprijateľné podmienky, keďže iba jej predložením zamestnávateľovi žalobkyne (spotrebiteľa) a oznámením výšky jej dlhu podľa vlastného uváženia žalovaného, je zamestnávateľ povinný vykonávať zrážky z mzdy žalobkyne bez toho, aby žalovaným požadovaná pohľadávka voči žalobkyne prešla súdnym prieskumom jej oprávnenosti. Aj napriek tomu, že v dohode o zrážkach z mzdy je uvedená výška, v odseku b) dohody sú uvedené rôzne alternatívy zabezpečenej pohľadávky, na základe ktorých sa môžu ocitnúť aj nároky, ktoré sú sporné a ktorých spornosť je takto vyňatá zo súdneho prieskumu, na základe čoho je Dohoda o zrážkach z mzdy neurčitá, a tým pádom v zmysle § 37 OZ neplatná. Výška pohľadávky síce môže mať oporu priamo v Zmluve a následne aj v Dohode, ktorou je Zmluva zabezpečená, ale pri Zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. V čase uzatvorenia dohody o zrážkach z mzdy už preto musí dlžník, o to viac v postavení spotrebiteľa, vedieť pohľadávku akého druhu zabezpečuje a

aká je jej konečná výška. V opačnom prípade by bol nastolený nerovnovážny stav v prospech veriteľa, ktorý by si mohol autoritatívne určiť výšku pohľadávky, pričom by mu nič nebránilo do sumy pohľadávky zahrnúť aj čiastky, ktoré prípadne neboli riadne dojednané v zmluve, od ktorej sa odvodzuje uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy. Je tomu tak aj v danom prípade, nakoľko zmluvné strany sa mali v dohode o zrážkach zo mzdy dohodnúť na tom, že súčasťou pohľadávky je aj náhrada škody, ktorá vznikne veriteľovi na základe zmluvy o úvere, pohľadávky, ktoré vzniknú v dôsledku a v súvislosti s odstúpením a vypovedaním zmluvy, pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia, pohľadávky, ktoré vzniknú na základe odporovateľného právneho úkonu. Ak teda nie je určito a zrozumiteľne v dohode o zrážkach zo mzdy vyčíslená pohľadávka, ktorá sa má zabezpečiť, môže vzniknúť situácia, že veriteľ si bez akýchkoľvek možností dlžníka na obranu uplatní pohľadávku vo výške, na ktorú by nemal pri náležitej súdnej kontrole nárok v plnom rozsahu. Inak povedané, sám žalovaný meritórne rozhodne o celkovej výške dlhu žalobkyne ako spotrebiteľa voči žalovanému ako dodávateľovi, ktorý takto sám rozhoduje, že jeho plnenie je v súlade s Úverovou zmluvou (Zmluvou o spotrebiteľskom úvere). Výkon zrážok zo mzdy je tak súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej kontrole primeranosti a žalobkyňa je vystavená neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedených dôvodov odvolací súd nemal inú možnosť ako konštatovať, že Dohoda o zrážkach zo mzdy, tak ako je formulovaná, umožňuje žalovanému ako dodávateľovi obchádzať účinnú justičnú kontrolu, čím reálne dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech práv žalobkyne ako spotrebiteľa a z tohto dôvodu je považovaná za neprijateľnú podmienku v Zmluve o spotrebiteľskom úvere ako aj neplatný právny úkon v zmysle § 37 OZ.

20. Odvolací súd poukazuje aj na konštantnú judikatúru Súdneho dvora EÚ, na ktorú správne poukazoval aj žalobca v priebehu prvoinštančného, i odvolacieho konania (napr. rozsudky *Océano Grupo Editorial a Salvat Editores* C-240/98 až C-244/98, *Elisa Maria Mostaza Claro* C-168/05, *Pannon GSM ZRT* C-243/08 a *vec Asturcom C - 40/08* a ďalšie), v ktorej sa zdôrazňuje, že systém ochrany zavedený smernicou rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj „smernica“) vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah a vzhľadom na predmetné nerovné postavenie jednej zo zmluvných strán čl. 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Povaha a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana zavedená smernicou pritom odôvodňujú, že vnútroštátny súd má povinnosť ex offio posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (príp. nekalosť zabezpečovacieho inštitútu spotrebiteľskej zmluvy), a tým vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom a taktiež má povinnosť zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby bola zmluva podľa takýchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak jej ďalšia existencia je možná bez nekalých podmienok (čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS). Tomu zodpovedá aj právna úprava Civilného sporového poriadku v druhej hlave v prvom dieli, označená ako spotrebiteľské spory (§ 290 a nasl. CSP). Súdu teda nič nebráni Dohodu judikovať ako neplatnú (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), hoci má základ v znení zákona. Aj iné právne úkony majú základ v zákone a môžu byť za určitých okolností vyhlásené za neplatné (kúpna zmluva, rozhodcovská doložka a pod.). Pre záver súdu bolo relevantné, že sporná Dohoda vzhľadom na jej osobitný význam bola vyhotovená z hľadiska podcenenia jej významu zo strany priemerného spotrebiteľa a umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia poplatkov, ktoré sú neprijateľné.

21. Zároveň odvolací súd považuje za dôležité uviesť, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom, a ak neexistuje hoci len potencionálne riziko vymoženía nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženía nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až nezistiteľné, kedy tento inštitút obchodník aktivuje.

22. Postup žalovaného pri uzatváraní dohôd o zrážkach zo mzdy je odvolaciemu súdu známy z jeho rozhodovacej praxe, z ktorej vyplýva, že tieto dohody sú spotrebiteľmi podpísované bez akéhokoľvek

poučenia a bez možnosti ovplyvniť alebo odmietnuť túto dohodu podpísať. Evidentne sa jedná o formulár zmluvy.

23. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012). Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil.

24. Je potrebné si uvedomiť, že žalobca sa pri realizácii neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojím vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

25. Vychádzajúc z vyššie konštatovaného, Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi sporovými stranami dňa 17.12.2014 je absolútne neplatná s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Dohoda o zrážkach nebola určitá v pohľadávke, ktorá mala byť touto dohodou zabezpečená a rovnako nebola medzi stranami individuálne dojednaná. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že žalobe žalobkyne vyhovel a určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 17.12.2014 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná.

26. O nároku na náhradu trov konania krajský súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že žalobkyňu ako úspešnej procesnej strane priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %, proti žalovanému, ktorý vo veci úspech nemal. Je pritom potrebné zdôrazniť, že trovy konania na súde prvej inštancie, aktuálneho i predchádzajúceho odvolacieho konania tvoria jeden celok, a preto v tomto prípade odvolací súd o nich rozhodol jedným výrokom.

27. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).